

ПРОТОКОЛ

№ 346

София, 08.12.2022 година

Днес, 08.12.2022 г. от 11:08 ч. се проведе закрито заседание на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) в състав „Енергетика“, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На заседанието присъстваха членът на Комисията Благой Голубарев и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На заседанието присъстваха П. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“, М. Димитров – и. д. директор на дирекция „Природен газ“, Р. Тахир – началник на отдел „Цени, лицензии и пазари – природен газ“ и експерти на КЕВР.

Председателят установи, че няма възражения по проекта за дневен ред и няма други предложения, както и няма правни пречки за провеждане на заседанието, което протече при следния

ДНЕВЕН РЕД:

1. Доклад с вх. № Е-ДК-2157 от 01.12.2022 г. и проект на решение относно одобряване на бизнес план на „Чиренгаз“ ЕООД за периода 2023 – 2027 г.

Работна група: Милен Димитров, Ремзия Тахир, Снежана Станкова, Людмила Ненова, Любослава Джоргова

2. Доклад с вх. № Е-ДК-2165 от 05.12.2022 г. и проект на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия.

Работна група: Пламен Младеновски, Елена Маринова, Милен Трифонов, Юлиан Стоянов, Радостина Методиева, Радослав Райков, Силвия Петрова

По т. 1. Комисията, като разгледа доклад с вх. № Е-ДК-2157 от 01.12.2022 г. относно одобряване на бизнес план на „Чиренгаз“ ЕООД за периода 2023 – 2027 г., установи следното:

В Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) е постъпило заявление с вх. № Е-ЗЛР-Л-1098 от 04.10.2022 г. от „Чиренгаз“ ЕООД с искане за издаване на лицензия за осъществяване на дейността „търговия с природен газ“ на основание чл. 39, ал. 1, т. 5, предложение второ от Закона за енергетиката (ЗЕ) и чл. 9, ал. 1, т. 10а от

Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (НЛДЕ).

Със Заповед № 3-Е-1206 от 07.10.2022 г. на председателя на КЕВР е сформирана работна група за проучване на постъпилото заявление и приложените към него документи.

Въз основа на предоставените данни и документи от заявителя и извършеното проучване по преписката Комисията приема за установено следното:

В изпълнение на изискването на чл. 11, ал. 2, т. 3 от НЛДЕ към заявлението за издаване на лицензия от „Чиренгаз“ ЕООД е приложило бизнес план за дейността „търговия с природен газ“, за периода 2023 – 2027 г.

Съгласно чл. 13, ал. 6 от НЛДЕ първият бизнес план се одобрява от Комисията с издаването на лицензията. Бизнес планът се съставя за срок до 5 години и съдържа прогнозни счетоводни баланси, отчети за приходите и разходите и отчети за паричните потоци за периода на бизнес плана по години, както и прогнозни цени и количества за покупка/продажба на природен газ за периода на бизнес плана по години, съгласно чл. 13, ал. 4 от НЛДЕ.

„Чиренгаз“ ЕООД е търговец по смисъла на чл. 1, ал. 2, т. 1 от Търговския закон. Видно от представеното Удостоверение за актуално състояние с изх. № 20221003143018 от 03.10.2022 г. „Чиренгаз“ ЕООД е еднолично дружество с ограничена отговорност с ЕИК 207047638, вписано в Търговския регистър към Агенцията по вписванията, със седалище и адрес на управление: област София, община Столична, гр. София, п.к. 1309, р-н Възраждане, бул. „Александър Стамболийски“ № 130-132, сграда А, ет. 1, офис 1.

„Чиренгаз“ ЕООД има следния предмет на дейност: търговия с въглеводороди, природен газ и всякакви видове газове, както и всяка друга дейност, свързана с газ; търговия на едро с твърди, течни и газообразни горива и сходни продукти; консултантски и инженерингови услуги, свързани с инфраструктурни и енергийни проекти, инвестиционна дейност в страната и чужбина, вътрешна и външна търговия, търговско посредничество и представителство на български и чуждестранни лица в страната и чужбина, както и всякаква друга незабранена от закона дейност след получаване на съответното разрешително или лиценз.

Капиталът на дружеството е изцяло внесен и е в размер 5000 (пет хиляди) лева, разпределен на 50 (петдесет) равни дружествени дяла, всеки от които е на стойност 100 (сто) лева.

Съгласно чл. 3, т. 14 от Закона за икономическите и финансовите отношения с дружествата, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим, контролираните от тях лица и техните действителни собственици, в производство по издаване на лицензии по ЗЕ се забранява пряко и/или косвено участие на дружество, регистрирано в юрисдикции с преференциален данъчен режим, както и на контролираните от тях лица.

Видно от представеното Удостоверение за актуално състояние с изх. № 20221003143018 от 03.10.2022 г. едноличен собственик на капитала на заявителя е Калоян Люсиен Теодосиев, гражданин на Р България.

Заявителят се управлява и представлява от Калоян Люсиен Теодосиев в качеството му на управител на „Чиренгаз“ ЕООД.

Бизнес план на „Чиренгаз“ ЕООД за периода 2023 – 2027 г.

„Чиренгаз“ ЕООД като новоучредено дружество възнамерява първоначално да се съсредоточи единствено към търговия на природен газ на платформата на „Газов хъб Балкан“ ЕАД.

1. Прогнозни цени и количества за покупко-продажба на природен газ за периода 2023 – 2027 г.

„Чиренгаз“ ЕООД прогнозира търгуваните количества природен газ, които очаква да реализира да се увеличат от (...) Мвтч през 2023 г. до (...) Мвтч през 2027 г. Прогнозните количества природен газ за търговия и средни прогнозни цени на природния

газ са представени в таблица № 1:

Таблица №1

Прогнозни обеми търгуван природен газ и средни прогнозни цени на природния газ					
Параметри	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.
Прогнозни продажби на природен газ, MWh	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Прогнозна средна покупна цена на природния газ, лв./MWh	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Прогнозна средна продажна цена на природния газ, лв./MWh	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

2. Прогнозни годишни финансови отчети

„Чиренгаз“ ЕООД е представило прогнозни счетоводни баланси, отчет за приходи и разходи и прогнозен паричен поток за периода 2023 – 2027 г. За целия период на бизнес плана дружеството прогнозира да реализира печалби по години в размер на: (...) хил. лв. за 2023 г.; (...) хил. лв. за 2024 г.; (...) хил. лв. за 2025 г.; (...) хил. лв. за 2026 г. и (...) хил. лв. за 2027 г.

Общите приходи се увеличават от (...) хил. лв. за 2023 г. до (...) хил. лв. през 2027 г. Общите разходи се увеличават от (...) хил. лв. за 2023 г. до (...) хил. лв. за 2027 г. Сумата на актива се предвижда да се увеличи от (...) хил. лв. за 2023 г. до (...) хил. лв. за 2027 г. Нетекущите активи на дружеството намаляват от (...) хил. лв. за 2023 г. до (...) хил. лв. за 2027 г. Текущите активи на дружеството се увеличават от (...) хил. лв. за 2023 г. на (...) хил. лв. за 2027 г. Собственият капитал нараства от (...) хил. лв. за 2023 г. на (...) хил. лв. за 2027 г., като записаният капитал остава в размер на (...) хил. лв. за периода на бизнес плана. Заявителят не предвижда нетекущи пасиви за периода, а текущите пасиви нарастват от (...) хил. лв. за 2023 г. на (...) хил. лв. за 2027 г. От представените прогнозни парични потоци за периода 2023 – 2027 г. е видно, че в края на всяка една година от периода прогнозираните парични наличности са с положителни стойности.

Прогнозните приходи и разходи, финансовите резултати, както и показателите, характеризиращи финансовото състояние на дружеството, определени на база обща балансова структура, са посочени в таблица № 2:

Таблица № 2

Параметри	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.
Общо приходи от дейността (хил. лв.)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Общо разходи от дейността (хил. лв.)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Счетоводна печалба (хил. лв.)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Финансов резултат (хил. лв.)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Коефициентът на покритие на дълготрайните активи със собствен капитал (СК/ДА)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Коефициентът на обща ликвидност (КА/КП)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Коефициентът на финансова автономност СК/(ДП+КП)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

Показатели, характеризиращи финансово-икономическото състояние на „Чиренгаз“ ЕООД за периода 2023 – 2027 г.:

Коефициентът на покритие на дълготрайните активи със собствен капитал се увеличава от (...) през 2023 г. до (...) през 2027 г. Това показва, че дружеството няма да има затруднения при покриване със свободен собствен капитал на инвестициите в нови дълготрайни активи. Коефициентът на обща ликвидност от (...) през 2023 г. се увеличава на (...) през 2027 г. Това е показател, че дружеството ще разполага със свободни оборотни средства да обслужва текущите си задължения. Коефициентът на финансова автономност, показващ степента на независимост от ползване на привлечени средства, се увеличава от (...) за 2023 г. на (...) през 2027 г. Това е показател, че дружеството няма да има затруднения за покриване със собствени средства на задълженията си. Очакваните стойности на горепосочените показатели, определени на база обща балансова структура

показват, че финансово-икономическото състояние на „Чиренгаз“ ЕООД ще бъде много добро през периода на бизнес плана.

Въз основа на гореизложеното, може да се приеме, че параметрите, заложи от „Чиренгаз“ ЕООД в бизнес плана за периода 2023 – 2027 г., ще осигурят на дружеството необходимите материални и финансови ресурси за изпълнение на лицензионните му задължения във връзка с осъществяване на дейността „търговия с природен газ“.

3. Информация, съдържаща се в подаденото от „Чиренгаз“ ЕООД заявление и която следва да бъде неразгласявана:

С писмо с вх. № Е-ЗЛР-Л-1098 от 26.10.2022 г. „Чиренгаз“ ЕООД е посочило, че бизнес планът на дружеството представлява търговска тайна. Посочените от „Чиренгаз“ ЕООД данни представляват факти и информация, свързани със стопанска дейност, чието запазване в тайна е в интерес на дружеството, за което то е взело необходимите мерки. Съгласно чл. 18 от ЗЕ не следва да се разгласява информация, обявена за търговска тайна от заявителите и лицензиантите, ако нейното разгласяване би довело до нелоялна конкуренция между търговци, или до застрашаване на търговския интерес на трети лица.

С оглед гореизложеното, искането за заличаване на търговска тайна е основателно, като при публикуването на решението на КЕВР следва да бъде заличена посочената информация.

Изказвания по т. 1.:

Докладва Р. Тахир. Към заявлението за издаване на лицензия за дейността „търговия с природен газ“ „Чиренгаз“ ЕООД е приложило бизнес план за периода 2023 – 2027 г. Бизнес планът отговаря на изискванията на Наредбата за лицензиране на дейностите в енергетиката. Дружеството е представило прогнозни обеми търгуван природен газ със средни прогнозни цени и прогнозни счетоводни отчети, от които е видно, че прогнозира да реализира печалби през целия период от 2023 – 2027 г. Очакваните стойности на показателите при определянето на общата балансова структура показват, че финансово-икономическото състояние на „Чиренгаз“ ЕООД ще бъде много добро. Въз основа на това и след анализ на параметрите може да се приеме, че параметрите, заложи от „Чиренгаз“ ЕООД в бизнес плана за периода 2023 – 2027 г. ще осигурят на дружеството необходимите материални и финансови ресурси за изпълнение на лицензионните задължения във връзка с осъществяването на дейността „търговия с природен газ“. „Чиренгаз“ ЕООД посочва, че бизнес планът е търговска тайна, тъй като съдържа факти и обстоятелства, свързани със стопанската дейност. Съгласно чл. 18 от ЗЕ, работната група счита, че искането е основателно и при публикуването на доклада и проекта на решение на КЕВР, информацията следва да бъде заличена. Предвид горното и на основание чл. 43, ал. 1 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация, чл. 13, ал. 2, т. 1 от Закона за енергетиката и чл. 13, ал. 4 и ал. 6 във връзка с чл. 49, ал. 2, т. 3 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, работната група предлага на Комисията да обсъди и вземе следните решения:

1. Да приеме настоящия доклад;
2. Да приеме решение за одобряване на бизнес план на „Чиренгаз“ ЕООД за периода 2023 – 2027 г.
3. Посочената в мотивите на настоящия доклад защитена по закон информация да бъде заличена при публикуването на интернет страницата на Комисията за енергийно и водно регулиране на документите, попадащи в обхвата на чл. 15, ал. 2 от Закона за енергетиката.

Р. Тахир прочете и диспозитива на проекта на решение.

На основание чл. 13, ал. 2, т. 1 от Закона за енергетиката, чл. 13, ал. 4 и ал. 6 във връзка с чл. 49, ал. 2, т. 3 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите

в енергетиката,

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

РЕШИ:

Одобрява бизнес план на „Чиренгаз“ ЕООД за осъществяване на дейността „търговия с природен газ“ за периода 2023–2027 г.

От страна на членовете на Комисията нямаше въпроси и коментари по доклада.

Предвид горното и на основание чл. 13, ал. 2, т. 1 от Закона за енергетиката, чл. 13, ал. 4 и ал. 6 във връзка с чл. 49, ал. 2, т. 3 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката,

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

РЕШИ:

1. Приема доклад с вх. № Е-Дк-2157 от 01.12.2022 г. относно одобряване на бизнес план на „Чиренгаз“ ЕООД за периода 2023–2027 г.

2. Одобрява бизнес план на „Чиренгаз“ ЕООД за осъществяване на дейността „търговия с природен газ“ за периода 2023 – 2027 г.

3. Посочената в мотивите на настоящия доклад защитена по закон информация да бъде заличена при публикуването на интернет страницата на Комисията за енергийно и водно регулиране на документите, попадащи в обхвата на чл. 15, ал. 2 от Закона за енергетиката.

В заседанието по **точка първа** участват председателят доц. д-р Иван Н. Иванов и членът на Комисията Благой Голубарев.

Решението е взето с **два гласа „за“** (доц. д-р Иван Н. Иванов – за, Благой Голубарев – за), от които **един глас** (Благой Голубарев) на член на Комисията със стаж в енергетиката.

По т. 2. Комисията разгледа доклад с вх. № Е-Дк-2165 от 05.12.2022 г. и проект на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия.

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 8, предл. 2 от Закона за енергетиката (ЗЕ) Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) определя ежегодно пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия. В тази връзка със Заповед № З-Е-1267 от 05.12.2022 г. на председателя на КЕВР е сформирана работна група.

Предвид горното и след анализ на относимите факти и обстоятелства се установи следното:

Съгласно чл. 105, ал. 1 от ЗЕ, с цел гарантиране сигурната работа на електроенергийната система, операторът на електропреносната мрежа сключва сделки за допълнителни услуги при условията и по реда на Правилата за управление на електроенергийната система и Правилата за търговия с електрическа енергия (ПТЕЕ) с доставчици от и/или извън страната. Операторът на електропреносната мрежа закупува разполагаемост за резерви за първично регулиране на честотата, автоматично вторично регулиране и ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности въз основа на тръжна процедура – чл. 105, ал. 2 от ЗЕ. Посочените услуги представляват допълнителни услуги по смисъла на § 1, т. 14 от Допълнителните разпоредби (ДР) на ЗЕ,

като според чл. 105, ал. 4 от ЗЕ активираната от тях нетна електрическа енергия се заплаща при условия, по ред и при цена, определени в ПТЕЕ.

Съгласно § 1, т. 2 от ДР на ЗЕ, „балансираща енергия“ е активната електрическа енергия, която операторът на електропреносната мрежа активира за компенсиране на разликата между регистрираните при него договорени и фактически реализираните графици за доставка, както и колебанията на товарите с недоговорен график на доставка. Нормите, уреждащи балансиращия пазар на електрическа енергия, се съдържат в глава девета „Балансиращ пазар“ на ПТЕЕ и регламентират условията за продажба и покупка на балансираща енергия с цел да се гарантира сигурност и устойчивост на националната електроенергийна система и сигурната паралелна работа на електроенергийната система на континентална Европа.

С оглед реализирането на електрическа енергия на балансиращия пазар, „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД (ЕСО ЕАД) сключва договори за участие на балансиращия пазар с доставчик на балансиращи услуги, които имат за предмет предоставяне на балансираща енергия на независимия преносен оператор от активиран резерв от автоматично и ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности, както и от резерв за заместване – чл. 11, т. 7 и чл. 17, ал. 1 от ПТЕЕ.

Според чл. 99, ал. 1 и ал. 2 от ЗЕ за целите на балансиране на производството и потреблението на електрическа енергия операторът на електропреносната мрежа организира пазар на балансираща енергия в съответствие с ПТЕЕ и е страна по всички сделки с балансираща енергия, в т.ч. и с търговски участници, които притежават диспечерируеми производствени и/или потребяващи обекти и/или агрегирани съоръжения/обекти за покриване на небалансите в националната пазарна зона. Според правилата на глава девета „Балансиращ пазар“ на ПТЕЕ сключената сделка на балансиращия пазар установява задълженията на съответния доставчик на балансиращи услуги да предоставя или да закупува енергия на/от електропреносния оператор според спецификата на предложението и разпореждането, издадено от системите за управление на независимия преносен оператор, а в изпълнение на такива сделки ЕСО ЕАД купува/продава балансираща енергия въз основа на предложения за регулиране нагоре и предложения за регулиране надолу, предоставени от доставчиците на балансиращи услуги, които са регистрирани от електропреносния оператор по реда на ПТЕЕ. Регистърът с доставчиците на балансиращи услуги по чл. 110 от ПТЕЕ е публикуван от ЕСО ЕАД на следния интернет адрес: <https://www.eso.bg/doc/?mms-registers&mmsType=5>.

С Решение № Ц-44 от 30.12.2021 г. КЕВР е определила, считано от 01.01.2022 г., пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за предоставяне на системна услуга за регулиране нагоре в размер на Цпдн + 100 лв., където Цпдн е равна на почасовата цена на пазара „ден напред“ на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД и пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за предоставяне на системна услуга за регулиране надолу в размер на 30%*Цпдн, където Цпдн е равна на почасовата цена на пазара „ден напред“ на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД, но не по-висока от регулираната цена на водноелектрическите централи, собственост на „Национална електрическа компания“ ЕАД. Според Решение № Ц-44 от 30.12.2021 г. КЕВР, в частта по т. 3, посочените пределни цени не се прилагат при сключване на сделки за балансираща енергия, която е закупена/продадена от/на съседни енергийни системи по двустранни споразумения или от регионален балансиращ пазар.

С Правила за изменение и допълнение на ПТЕЕ, обн. ДВ, бр. 76 от 2022 г., считано от 01.10.2022 г. е въведен 15-минутен период на сетълмент на пазара на балансираща енергия в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2017/2195 на Комисията от 23 ноември 2017 г. за установяване на насоки за електроенергийно балансиране и Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и съвета от 5 юни 2019 г. относно вътрешния пазар на електроенергия. Това изменение води до четирикратно увеличение на броя на

периодите на сетълмент, съответно може да окаже значително влияние върху начина и точността на прогнозиране на количествата електрическа енергия за покупка/продажба. Към настоящия момент, липсата на достатъчно реални данни от прилагането на 15-минутния интервал на сетълмент не позволява извършването на анализ на постигнатите нива на цените за излишък и недостиг. В тази връзка, до натрупването на достатъчен обем от реални данни за отчетените количества небаланси на балансиращите групи и постигнатите нива на цените, не може да се обоснове необходимост от промяна на подхода, който КЕВР е използвала при определянето на прилаганата към момента пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия.

Предвид обстоятелството, че предстои въвеждането на нова методика по чл. 105, ал. 13 от ПТТЕЕ, е целесъобразно да се запазят действащите към момента пределни цени и след няколко месеца натрупване на реални данни за 15-минутния период на сетълмент да се извършат симулации и съответно да се изготвят коректни анализи, чрез които адекватно да се оцени ефектът от пределните цени, както върху пазарните участници, така и по отношение на доставчиците на балансиращи услуги.

Въз основа на изложеното по-горе, пределната цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия следва да е: пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за предоставяне на системна услуга за регулиране нагоре в размер на Цпдн + 100 лв., където Цпдн е равна на почасовата цена на пазара „ден напред“ на БНЕБ ЕАД и пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за предоставяне на системна услуга за регулиране надолу в размер на $30\% * \text{Цпдн}$, където Цпдн е равна на почасовата цена на пазара „ден напред“ на БНЕБ ЕАД, но не по-висока от регулираната цена на ВЕЦ, собственост на НЕК ЕАД. Тези пределни цени не следва да се прилагат при сключване на сделки за балансираща енергия, която е закупена/продадена от/на съседни енергийни системи по двустранни споразумения или от регионален балансиращ пазар.

Изказвания по т. 2.:

Докладва П. Младеновски. Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 8, предл. 2 от Закона за енергетиката КЕВР ежегодно определя пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия. С Решение на КЕВР № Ц-44 от 30.12.2021 г. е определена пределната цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за предоставяне на системната услуга за регулиране нагоре в размер на цената на пазара „ден напред“ +100 лв. и цена за системната услуга за регулиране надолу в размер на 30% от цената за пазар „ден напред“, като има наложено ограничение тази цена да е не по-висока от регулираната цена на водноелектрическите централи, собственост на „Национална електрическа компания“ ЕАД. Причината за това е известна и П. Младеновски заяви, че няма да я коментира отново. С доклада са представени мотиви или по-скоро липсата на такива за изменението на така определените цени с миналогодишното решение. Както е известно, през настоящата година са били извършени две много важни промени в Правилата за търговия на електрическата енергия.

Първата важна промяна е забраната за обединение на балансиращите групи, където предвид начина на изчисляване цената за недостиг и цената за излишък се е породило по-голямо количество небаланси, които влизат в знаменателя на тази формула. Това е довело до по-ниска абсолютна стойност и значително е намалило цените на балансиращата енергия, като в голям период от време те са били дори под отчетената борсова цена.

Втората важна промяна е въвеждането на 15-минутния интервал на доставка, което от своя страна фундаментално е променило начина на заявяването на графици, начина на балансиране и на активиране на съответните агрегати за предоставяне на услугата регулиране нагоре и регулиране надолу. За съжаление към настоящия момент има данни единствено от месец октомври, което не позволява по-детайлен анализ и симулация, които

да обосноват изменение на така определените с миналогодишното решение цени.

П. Младеновски каза, че ще отбележи няколко факта, които е забелязал при анализ на предлаганите от дружествата цени. Всичките са на максималната стойност +100 на цената на „ден напред“, с изключение на ТЕЦ „Бобов дол“. П. Младеновски допълни, че е направил проверка на повечето месеци и е установил, че ТЕЦ „Бобов дол“ дават с два, три лв. по-ниска цена през отделните месеци от тези 100 лв. Всички те са заковани на тавана. Определяйки пределна каквато и да е цена (+100, +200 лв.), всички винаги стоят високо и съответно офертата на всички дружества е най-ниската възможна стойност за предоставяне на услугата регулиране надолу, т.е. липсата на ефективна конкуренция на пазара на балансираща енергия води именно до залепване на пределните стойности на всички производители и реално такава конкуренция не съществува.

При стартирането на 15-минутния интервал това, което се забелязва е, че вече има доста часове, в които едната или другата цена липсват, т.е. тук в някои часове няма изчислена цена за недостиг и съответно: в друга за излишък, което говори, че ако преди въвеждането на 15-минутния интервал в 98% от часовете е имало регулиране в двете посоки сега този процент е значително намален, но все още е над таргета, който и ЕСО ЕАД си е поставило от около 20%.

В момента около 45% от часовете са с две цени. Това, което действително прави впечатление, когато се погледнат данните, на пръв поглед е, че в доста часове в едната колона има нули, което означава, че има само една цена за конкретния период на сетълмент. Цените не се различават много в отделните 15-минутни интервали, като в рамките на часа (с въвеждането на реалното изпълнение на предписаното в Правилата) да започнат да се регулират и на доставчиците на балансираща енергия да започнат да подават графици за тази регулираща енергия. П. Младеновски каза, че според него след изчистване на финалните спорове между тях и оператора ще има реално 15-минутно балансиране. Все още се очакват резултатите от този месец, които излизат на 10-то число, а към момента са преди 10-то число. Миналия месец дори са се забавили с около седмица, така че след натрупване на данни поне за няколко месеца и след промяна на Правилата за търговия в частта им по Методиката, по чл. 5, ал. 13. При промяна на Методиката за балансиране и възприемане на новия модел на балансиране (който е анонсиран още лятото, но така и не се е стигнало до приемане на една от двете методики) реално ще се види дали е необходимо да има промяна в тези пределни цени. Нормата на закона дава на регулатора възможност всяка година да определя такива цени, като не е фиксирано дали ще са в началото на годината, в средата или в друго време през годината. Въз основа на всичко казано, П. Младеновски предлага да се запазят определените с Решение № Ц-44 от 30.12.2021 г. цени за регулиране нагоре и за регулиране надолу.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 21, ал. 1, т. 8, предл. 2 и чл. 14, ал. 1 от Закона за енергетиката, и чл. 43, ал. 6 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация, работната група предлага на КЕВР да обсъди и приеме следните решения:

- 1. Да приеме настоящия доклад;*
- 2. Да приеме проект на решение за определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия;*
- 3. Да насрочи обществено обсъждане на проекта решение за определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, като се осигури и възможност за дистанционно участие;*
- 4. Да определи дата, час и място за провеждане на обществено обсъждане на проекта решение за определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, които да бъдат публикувани на интернет страницата на Комисията;*
- 5. Да публикува проекта решение за определяне на пределна цена за сключване на*

сделки на пазара на балансираща енергия на интернет страницата на Комисията за енергийно и водно регулиране;

6. Да определи 14-дневен срок от датата на общественото обсъждане за предложения и становища по проекта на решение за определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия.

П. Младеновски прочете диспозитива на проекта на решение:

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

РЕШИ:

Определя, считано от 01.01.2023 г., пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, както следва:

1. Пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за предоставяне на системна услуга за регулиране нагоре в размер на Цпдн + 100 лв., където Цпдн е равна на почасовата цена на пазара „ден напред“ на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД;

2. Пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за предоставяне на системна услуга за регулиране надолу в размер на $30\% * \text{Цпдн}$, където Цпдн е равна на почасовата цена на пазара „ден напред“ на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД, но не по-висока от регулираната цена на водноелектрическите централи, собственост на „Национална електрическа компания“ ЕАД;

3. Пределните цени по т. 1 и т. 2 не се прилагат при сключване на сделки за балансираща енергия, която е закупена/продадена от/на съседни енергийни системи по двустранни споразумения или от регионален балансиращ пазар.

Б. Голубарев констатира, че опасенията и страховете за въвеждане на 15-минутни стойности не са се оправдали, но това, което се прави сега е рутинно и е прелюдия към стремежа на Комисията балансиращият пазар да бъде с еднакви цени. Обсъждано е това да се направи от 01 януари, но е ясно, че няма да е от 01 януари по стечение на инерцията, която дружествата имат. П. Младеновски е казал, че миналият месец са се забавили с една седмица, този месец още не са излезли данни и няма време да се направят анализите от 01 януари. Б. Голубарев запита П. Младеновски как се планира това като процес до 01 март.

П. Младеновски обясни, че към момента има данните за месец октомври, към средата на декември ще получат и за м. ноември, а към средата на януари ще има данни и за декември, което вече е натрупване и по тях могат да се определят тенденции, така че, ако се стартира процедурата, евентуално ще бъде от 01 март.

Б. Голубарев каза, че 01 март е разумен срок.

П. Младеновски отговори, че ще е в зависимост от това какво ще прецени Комисията и работната група, но 01 март е един постижим срок, в който може да има нова Методика за балансиране, а чак, след като вече има нова Методика за балансиране и анализи на резултатите Комисията може да се намеси с евентуална корекция на тези пределни цени, ако действително резултатите показват, че се наблюдават проблеми.

Б. Голубарев поясни, че изказването му надхвърля това, което в момента се обсъжда, тъй като става въпрос за бъдеще.

И. Н. Иванов каза, че е доволен от анализа, който е направен в доклада, защото той показва, че т. нар. „страхове“, че ще скочат разходите за небаланси при премахването на фигурата на главен координатор са се оказали фалшиви, че всъщност разходите за небаланси са намалели след решението на Комисията, което е взето точно преди една година. И. Н. Иванов допълни, че иска специално да се спре на това, че Комисията продължава да говори, това е в първа и във втора точка, за почасовата цена на пазара. И. Н. Иванов запита П. Младеновски дали счита, че от 01 март Комисията би могла да въведе

15-минутния интервал или ще си остане почасовата цена.

П. Младеновски отговори, че 15-минутния интервал така или иначе вече е въведен, но почасовата цена на пазара „ден напред“ се използва, тъй като на пазара „ден напред“ все още цената е почасова. П. Младеновски счита, че до 2024 г., тъй като се говори на ниво Европейски борси EUREX и Nord Pool, които са казали, че няма как да променят работещ алгоритъм EURNEMIA, така че да смята вече 15-минутни интервали на доставка, специално на пазара „ден напред“. Вече работещ интрадей пазар, на който се търгуват 15-минутни продукти.

И. Н. Иванов заяви, че това би трябвало да бъде следващата стъпка към намаляване на небалансите, защото обирването на небалансите ще бъде много по-динамично и не с тази инерционност, която я има в рамките на час.

П. Младеновски каза, че по-скоро ще бъде по-лесно за търговците да намаляват небалансите, защото те и сега имат тази възможност. Именно затова Европейската комисия иска да налага 15-минутен интервал, за да може да се стимулира повече, въпреки че гледайки резултатите в Германия няма особен ефект. Идеята зад 15-минутния интервал, освен да е по-точно, е и да се стимулира участието на търговците на интрадей пазарите и съответно на ВЕИ производителите, за да може да се продава енергията възможно най-близко до часа на производство или потребление, т.е. цялото това нещо е именно за стимулиране на ВЕИ производителите да предлагат енергията си на интрадей пазарите и съответно това вече да намалява производството, а търговците съответно да я купуват, защото това действително би намалило небалансите и на системно ниво.

И. Н. Иванов запита това, което в някои европейски страни вече е заложено (пределна цена за сключване на сделки при излишък и при недостиг да се изравни като ниво за небаланс) реално може да се приложи в България в момента.

П. Младеновски отговори, че се прилага единна цена. Няма да има цена за недостиг и излишък и при така предложените варианти на Методика тази единна цена е просто цена и тя се заплаща в зависимост от това дали посоката на небаланса на съответния търговски участник съвпада с посоката на системния небаланс, като тя или се плаща, дължи, или се приема.

И. Н. Иванов обърна внимание, че разликата е много съществена и е далеч от единната цена – на пазар „ден напред“ е +100 лв., а другата е не повече от 30% от същата цена.

П. Младеновски каза, че този порок е породен от факта, че в България все още съществува регулиран пазар. Ако няма регулиран пазар всичките тези проблеми, които се опитва да реши Комисията и които се обсъждат, няма да са на дневен ред, тъй като реално това са опити да се догони Европа, но все още тук има някакви пречки и не че регулираният пазар е нещо сложно, но при въвеждането на подобни механизми той винаги усложнява значително нещата, предвид факта, че разликата между пазарната цена и регулираната цена и към настоящият момент е огромна.

И. Н. Иванов заяви, че това се отлага за не по-рано от 2026 г. при регулирания пазар, защото докато го има него ще я има тази съществена разлика.

П. Младеновски посочи, че не е задължително при наличие на регулиран пазар да има съществена разлика между свободната цена и регулираната цена. Доказателство за това са регулираните цени, които Комисията е определяла в периода 2015 – 2020 г., когато винаги цената на т.нар. обществен доставчик е била изключително близка до прогнозната пазарна цена.

И. Н. Иванов изрази надежда да има връщане към тази близост, но при динамиката на цените това не зависи само от Комисията. И. Н. Иванов каза, че насрочва общественото обсъждане за 13.12.2022 г. от 10:00 часа.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 21, ал. 1, т. 8, предл. 2 и чл. 14, ал. 1 от

Закона за енергетиката, и чл. 43, ал. 6 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

РЕШИ:

1. Приема доклад с вх. № Е-Дк-2165 от 05.12.2022 г. относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия;
2. Приема проект на решение за определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия;
3. Насрочва обществено обсъждане за разглеждане на проекта на решение по т.2 на 13.12.2022 г. от 10:00 ч. в зала IV, в сградата на КЕВР, като се осигури и възможност за дистанционно участие;
4. За участие в общественото обсъждане да бъдат поканени чрез съобщение на интернет страницата на Комисията заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката – държавни органи, браншови организации, енергийни предприятия, клиенти и организации на потребители, като се осигури възможност и за дистанционно участие;
5. Проектът на решение, датата и часът на общественото обсъждане по т. 2 да бъдат публикувани на интернет страницата на Комисията;
6. Определя 14-дневен срок за предложения и становища във връзка с публикувания проект на решение по т. 2 след провеждане на общественото обсъждане.

В заседанието по **точка втора** участват председателят доц. д-р Иван Н. Иванов и членът на Комисията Благой Голубарев.

Решението е взето с **два гласа „за“** (доц. д-р Иван Н. Иванов – за, Благой Голубарев – за), от които **един глас** (Благой Голубарев) на член на Комисията със стаж в енергетиката.

РЕШЕНИЯ ОТ ЗАСЕДАНИЕТО:

По т. 1. както следва:

1. Приема доклад с вх. № Е-Дк-2157 от 01.12.2022 г. относно одобряване на бизнес план на „Чиренгаз“ ЕООД за периода 2023–2027 г.
2. Одобрява бизнес план на „Чиренгаз“ ЕООД за осъществяване на дейността „търговия с природен газ“ за периода 2023– 2027 г.
3. Посочената в мотивите на настоящия доклад защитена по закон информация да бъде заличена при публикуването на интернет страницата на Комисията за енергийно и водно регулиране на документите, попадащи в обхвата на чл. 15, ал. 2 от Закона за енергетиката.

По т. 2. както следва:

1. Приема доклад с вх. № Е-Дк-2165 от 05.12.2022 г. относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия;
2. Приема проект на решение за определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия;
3. Насрочва обществено обсъждане за разглеждане на проекта на решение по т.2 на 13.12.2022 г. от 10:00 ч. в зала IV, в сградата на КЕВР, като се осигури и възможност за

дистанционно участие;

4. За участие в общественото обсъждане да бъдат поканени чрез съобщение на интернет страницата на Комисията заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката – държавни органи, браншови организации, енергийни предприятия, клиенти и организации на потребители, като се осигури възможност и за дистанционно участие;

5. Проектът на решение, датата и часът на общественото обсъждане по т. 2 да бъдат публикувани на интернет страницата на Комисията;

6. Определя 14-дневен срок за предложения и становища във връзка с публикувания проект на решение по т. 2 след провеждане на общественото обсъждане.

Приложения:

1. Доклад с вх. № Е-Дк-2157 от 01.12.2022 г. и Решение на КЕВР № БП-68 от 08.12.2022 г. относно одобряване на бизнес план на „Чиренгаз“ ЕООД за периода 2023–2027 г.

2. Доклад с вх. № Е-Дк-2165 от 05.12.2022 г. и проект на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

.....

Б. Голубарев

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

РОСИЦА ТОТКОВА

Протоколирал:

И. Зашева – главен експерт